

Poór Gyula, az MTA levelező tagja

## Multifaktoriális mozgásszervi kórképek patogenezisének kutatásában elért eredményeink és azok klinikai jelentősége

A kiemelkedő népegészségügyi problémát jelentő multifaktoriális mozgásszervi betegségek a populáció nagy részét érintik, jelentős életminőség-romlással és rokkantsággal járnak, egy részük magasabb halálozást okoz, és a ráfordított költségek is extrém mértékűek. Az előadó ezen kórképek háttérének kutatásában elért eredményeit és azok klinikai jelentőségét foglalja össze.

*Köszvényben* az előadó munkacsoportja a vesekárosodás korai diagnosztikájára új, érzékeny metodikákat vezetett be, melyek a szubklinikus ólomexpozíció okozta veseelváltozások kórismézésére is alkalmasak. Az urátranzporter enzimek kutatásakor új, funkcióvesztő pontmutációt írtak le, mely fokozott per os húgysavterhelés esetén köszvényhez vezethet.

A *csonttritkulás/osteoporosis* vizsgálatok a Mayo Klinikán igazolták a combnyaktáji törések kockázatát növelő kórállapotokat, és leírták, hogy ezen törések után 12 hónapon belül a betegek egyharmadának halálozása következik be. Az Európai Osteoporosis Study-ban bizonyították, hogy a hazai populáció csontsűrűség átlagértékei nemzetközileg mindkét nemben a legalacsonyabb értékek között helyezkednek el, és a csonttritkulás által érintett egyének száma Magyarországon mintegy 900 ezer fő, melynek kétharmada nő. Az osteoporotikus csigolyafraktúrák hazai gyakorisága vonatkozásában is vezető helyen állunk Európában. Ezért az előadó a kilencvenes években elindította a Nemzeti Osteoporosis Programot, melynek hatására a kétezres években a combnyaktáji törések száma megfeleződött.

A *csontok Paget-kórjában* a hazai populációban mutációk halmozódását bizonyították, melyek a környezeti infekciót valószínűsítő interferon jelátvitel általuk bizonyított fokozott kifejeződésével együtt hozzájárulnak ezen ritka betegség kialakulásához.

Igazolást nyert, hogy a hazánkban mintegy ötvenezer fiatal felnőttet és gyermeket érintő *rheumatoid arthritis/sokízületi gyulladás* genetikai markereinek és környezeti faktorainak feltárásával hatékony prevenció biztosítható. Az előadó mint az ORFI vezetője által Magyarországon elindított, célérték elérésén alapuló biológiai terápiával a létrehozott centrumhálózatban az arthritises betegek radiológiai progressziója és rokkantsága megelőzhető. A legmodernebb biológiai terápiás készítmények reumatológiában való alkalmazása Magyarországon jelentősen meghaladja a környező országok arányait és az Európai Unió átlagához közelít.

Az előadás végén az akadémikus összegzi a kutatásait meghatározó transzlációs gondolkodás alapjait.

Akadémiai székfoglaló előadás  
2019. október 16 (szerda) 14 óra  
MTA Székház, Díszterem  
(1054 Budapest, Széchenyi István tér 9. I. em)